

Annáll efnahags- og peningamála 2007

Febrúar

Hinn 6. febrúar lækkaði alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investor Service mat sitt á fjárhagslegum styrkleika Glitnis banka hf. úr C+ í C. Um leið staðfesti matsfyrirtækið lánsþæfiseinkunnirnar A1 fyrir langtímaskuldbindingar og P-1 fyrir skammtímaskuldbindingar.

Hinn 20. febrúar heimilaði Seðlabanki Íslands notkun skuldabréfa sem gefin eru út erlendis í íslenskum krónum sem tryggingu fyrir veðlánnum í bankanum. Meðal skilyrða er að lágmarksstærð hvers flokks skuli vera 20 ma.kr.

Hinn 23. febrúar hækkaði alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investor Service lánsþæfiseinkunnir Kaupþings banka hf., Glitnis banka hf. og Landsbanka Íslands hf. Lánsþæfismatið er byggt á nýrri aðferðarfræði Moody's JDA (e. Joint Default Analysis). Einkunnir fyrir langtímaskuldbindingar voru hækkaðar úr A1 í Aaa hjá Glitni og Kaupþingi en úr A2 í Aaa hjá Landsbankanum. Um leið staðfesti matsfyrirtækið lánsþæfiseinkunnirnar P-1 fyrir skammtímaskuldbindingar og C fyrir fjárhagslegan styrkleika hjá fyrrnefndum bönkum. Skömmu síðar tilkynnti Moody's að þessar einkunnir yrðu endurskoðaðar og nýjar gefnar út í apríl 2007.

Mars

Hinn 1. mars var lánshlutfall Íbúðalánasjóðs hækkað úr 80% í 90% og hámarkslán úr 17 m.kr. í 18 m.kr.

Hinn 2. mars tilkynnti Landsbanki Íslands hf. um sölu á öllum hlutum bankans í Landsafli hf. Salan hafði jákvæð áhrif á eigið fé Landsbankans sem nemur um 3,5 ma.kr.

Hinn 15. mars lækkaði alþjóðlega matsfyrirtækið Fitch Ratings lánsþæfiseinkunnir ríkissjóðs Íslands í erlendri og innlendri mynt úr AA- og AAA í A+ og AA+. Horfur voru taldar stöðugar fyrir báðar einkunnir. Um leið var lánsþæfiseinkunnin fyrir skammtímaskuldbindingar í erlendri mynt lækkuð úr F1+ í F1 og landseinkunnin (e. country ceiling) lækkuð úr AA í AA-.

Hinn 16. mars breytti Alþingi lögum um málefni aldraðra þannig að þeir sem einungis teldu fram fjármagnstekjur þyrftu að greiða sama skatt í Framkvæmdasjóð aldraðra og þeir sem telja fram laun.

Hinn 17. mars samþykkti Alþingi stjórnarfrumvarp um að ekki greiðist tekjuskattur af hagnaði fyrirtækja af viðskiptum með hlutabréf sem þau hafi átt í a.m.k. eitt ár.

Hinn 16. mars tilkynnti Glitnir banki hf. að kaupum á 68,1% hlut í FIM Group Corporation væri lokið. Glitnir áætlaði að gera yfirtökutilboð í eftirstandandi hluti í FIM fyrri hluta aprílmánaðar. Glitnir mun greiða um 30 ma.kr. fyrir allt félagið.

Hinn 29. mars var tilkynnt að bankastjórn Seðlabanka Íslands hefði ákveðið að halda stýrivöxtum óbreyttum.

Apríl

Hinn 10. apríl lækkaði alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investor Service lánsþæfiseinkunnir Glitnis banka hf., Kaupþings banka hf. og Landsbanka Íslands hf. í kjölfar endurskoðunar á nýrri aðferðarfræði Moody's, JDA (e. Joint Default Analysis). Einkunnir bankanna fyrir langtímaskuldbindingar voru lækkaðar úr Aaa í Aa3. Einkunnir fyrir skammtímaskuldbindingar eru sem fyrr P-1 og C fyrir fjárhagslegan styrkleika bankanna þriggja.

Hinn 20. apríl veitti Fjármálaeftirlitið Saga Capital fjárfestingarbanka hf. starfsleyfi sem lánafyrirtæki (fjárfestingarbanka).

Mái

Hinn 3. maí var gengið frá sölu ríkisins á 15,2% eignarhlut þess í Hitaveitu Suðurnesja til Geysir Green Energy ehf. fyrir 7,6 ma.kr.

Hinn 16. maí var tilkynnt að bankastjórn Seðlabanka Íslands hefði ákveðið að halda stýrivöxtum óbreyttum.

Hinn 16. maí lauk yfirtökutilboði Glitnis banka hf. í alla útgefna og útistandandi hluti og kauprétti í FIM Group Corporation í Finnlandi. Heildarhlutfjáreign Glitnis í FIM var eftir það 98,28%. FIM varð hluti af samstæðureikningi bankans hinn 1. apríl 2007.

Hinn 22. maí tilkynnti Straumur-Burðarás Fjárfestingarbanki hf. um kaup á meirihluta í finnska bankanum eQ Corporation og yfirtökutilboð í allt eftirstandandi hlutafé og kauprétti. Samanlagt virði kaupanna og tilboðsins er 260 milljónir evra.

Dagana 31. maí til 11. júní heimsótti sendinefnd frá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum Ísland og kynnti sér stöðu efnahagsmála á fundum með fulltrúum stjórnvalda og atvinnulífs. Álit sendinefndarinnar var birt á heimasíðum Seðlabankans og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins hinn 11. júní.

Júní

Hinn 6. júní tilkynnti japanska matsfyrirtækið Rating and Investment Information (R&I) að það hefði veitt Kaupþingi banka hf. lánshæfiseinkunnina A+. Þetta er í fyrsta skipti sem matsfyrirtækið veitir íslenskum banka lánshæfiseinkunn. Horfur um breytingar á matinu eru stöðugar.

Hinn 6. júní birti japanska matsfyrirtækið R&I fyrsta lánshæfismat sitt á íslenska ríkinu og gaf því einkunnina AA+ sem gildir fyrir skuldbindingar í erlendri mynt. Horfurnar voru sagðar stöðugar. Matið fór fram í tengslum við formlegt umbeðið mat fyrirtækisins á lánshæfi Kaupþings banka hf.

Hinn 13. júní var á Alþingi kjörið nýtt bankaráð að viðhafðri hlutfallskosningu, skv. 26 gr. laga nr. 36 frá 22. maí 2001, um Seðlabanka Íslands. Aðalmenn eru: Halldór Blöndal, Erna Gísladóttir, Ragnar Arnalds, Hannes Hólmsteinn Gissurarson, Jón Sigurðsson, Jónas Hallgrímsson og Jón Þór Sturluson. Varamenn eru: Halla Tómasdóttir, Birgir Þór Runólfsson, Tryggvi Friðjónsson, Sigríður Finsen, Sigríður Ingibjörg Ingadóttir, Ingibjörg Ingvadóttir og Valgerður Bjarnadóttir. Á fyrsta fundi bankaráðsins var Halldór Blöndal kjörinn formaður og Jón Sigurðsson varaformaður.

Hinn 13. júní var samþykkt breyting á lögum um almannatryggingar og lögum um málefni aldraðra. Samkvæmt henni eiga atvinnutekjur lífeyrisþega, 70 ára og eldri, ekki að skerða lífeyrisgreiðslur frá Tryggingastofnun. Breytingin er talin kosta ríkissjóð 6-700 m.kr. á ári.

Hinn 21. júní tóku gildi nýjar reglur um viðskipti fjármálafyrirtækja við Seðlabanka Íslands. Einkum var um tæknilegar breytingar að ræða en endurskoðunin fól meðal annars í sér tvær breytingar sem ástæða er til að nefna. Ákveðið var að breyta heitinu á fyrirgreiðslu Seðlabankans sem stýrivextirnir gilda um. Endurhverf verðbréfavíðskipti heita nú lán gegn veði því að í reynd var ekki um endurhverf verðbréfavíðskipti að ræða. Hin breytingin snéri að framsetningu stýrivaxta. Seðlabankinn hefur tilkynnt stýrivexti sína sem ávöxtun á ári en ekki sem nafnvexti. Ákveðið var að framvegis verði allir vextir Seðlabankans settir fram og tilkynntir sem nafnvextir.

Hinn 26. júní tilkynnti Kaupþing banki hf. um útgáfu víkjandi skuldabréfa að fjárhæð 250 milljónir evra eða um 21 ma.kr. Skuldabréfin teljast til eiginfjárpáttar A (e. Tier 1).

Júlí

Hinn 5. júlí var tilkynnt að bankastjórn Seðlabanka Íslands hefði ákveðið að halda stýrivöxtum óbreyttum.

Hinn 5. júlí samþykkti Fjármálaeftirlitið samruna VBS fjárfestingarbanka hf. og Fjárfestingarfélags sparisjóðanna (FSP) undir nafni VBS fjárfestingarbanka hf.

Hinn 6. júlí tilkynnti ríkisstjórnin um þriðjungs niðurskurð þorskkvóta á næsta fiskveiðarári og áform um mótvægisáðgerðir. Áðgerðirnar miða einkum að því að draga úr fyrstu áhrifum þeirrar tekjuskerðingar sem verður í kjölfar aflasamdráttarins, styrkja sjávarsamfélögin og efla hafrannsóknir. Með mótvægisáðgerðum ríkisstjórnarinnar verður u.þ.b. 6,5 ma.kr. varið á næstu þremur árum til nýrra verkefna sem styrkja atvinnulíf í landinu, auka menntun og bæta úrræði þeirra einstaklinga sem verða fyrir tekjutapi. Þar til viðbótar verður framkvæmdum fyrir rúmlega 4 ma.kr. flýtt í samgönguáætlun. Áætlað er að þær verði unnar á árunum 2008-2010.

Hinn 30. júlí fór fram útboð á ríkisvixlum RIKV 07 1101 hjá Lánasýslu ríkisins. Óskað var eftir kautilboðum í flokkinn og var heildarfjárhæð áætluð á bilinu 2.500-5.000 m.kr. Alls bárust tilboð að nafnverði fyrir 8.500 m.kr. Tilboðum var tekið fyrir 5.000 m.kr. að nafnverði á meðalávöxtun 13,82%. Hæsta ávöxtun tekinna tilboða var 13,90% og lægsta 13,58%.

Hinn 31. júlí ákvað bankaráð Landsbanka Íslands hf. að nýta heimild í samþykktum félagsins frá aðalfundi 9. febrúar 2007 til að hækka hlutafé í Landsbanka Íslands hf. um 172.076.284 kr. að nafnverði. Hinir nýju hlutir verða notaðir til að greiða fyrir 90% af kaupverði breska verðbréfa- og fjárfestingarbankans Bridgewell Group plc. Nýir hlutir í Landsbankanum voru gefnir út 8. ágúst og skráðir í OMX Norrænu kauphöllina Íslandi hinn 9. ágúst. Bridgewell varð hluti af samstæðureikningi Landsbankans hinn 10. ágúst 2007. Starfsemi Bridgewell og Teather & Greenwood verður sameinuð undir heitinu Landsbanki Securities UK.

Ágúst

Hinn 15. ágúst tilkynnti Kaupþing banki hf. um undirritun samnings um kaup á öllu hlutafé í hollenska bankanum NIBC Holding BV fyrir u.þ.b. 3 ma. evra eða 270 ma.kr. Kaupþing greiðir seljanda hluta af kaupverðinu með útgáfu 110 milljóna nýrra hluta, samtals að verðmæti 1.360 milljónir evra. Greiddar verða 1.625 milljónir evra í reiðufé af handbæru fé með útgáfu víkjandi skuldabréfa og afrakstri útgáfu á 40 milljónum nýrra hluta sem boðnir verða hlut-höfum í forgangsréttarútboði.

Hinn 29. ágúst veitti Fjármálaeftirlitið Straumi-Burðarási Fjárfestingarbanka hf. viðskiptabankaleyfi.

Hinn 30. ágúst fór fram útboð á ríkisvixlum RIKV 07 1203 hjá Lánasýslu ríkisins. Óskað var eftir kautilboðum í flokkinn og var heildarfjárhæð áætluð á bilinu 2.500-5.000 m.kr. Alls bárust tilboð að nafnverði fyrir 7.900 m.kr. Tilboðum var tekið fyrir 4.450 m.kr. að nafnverði á meðalávöxtun 14,13%. Hæsta ávöxtun tekinna tilboða var 14,31% og lægsta 13,95%.

September

Hinn 3. september ákvað stjórn Straums-Burðaráss Fjárfestingarbanka hf. samkvæmt samþykkt félagsins og ákvörðun hluthafafundar hinn 8. mars 2007 að hlutafé bankans skuli skráð í evrum í stað íslenskra króna. Hlutafé Straums verður 109.493.129 evrur í stað 10.359.144.971 krónu. Umbreytingin raskar ekki eignarhlutföllum í félaginu og hefur sem slík ekki bein áhrif á verðmæti hlutafjareignar hvers hluthafa fyrir sig.

Hinn 4. september var tilkynnt að fjármálaráðherra hefði ákveðið að fela Seðlabanka Íslands útgáfu innlendra markaðsverðbréfa ríkissjóðs sem var áður á hendi Lánasýslu ríkisins. Með því verður heildarumsjón lánamála ríkissjóðs á einum stað.

Hinn 6. september var tilkynnt að bankastjórn Seðlabanka Íslands hefði ákveðið að halda stýrivöxtum óbreyttum.

Hinn 19. september fór fram fjórða útboð í flokki 2 ára ríkisvixla RIKB 09 0612. Tilboð námu að nafnvirði 8.000 m.kr. og var tekið fyrir 4.300 m.kr. Meðalávöxtunarkrafa var 13,46%. Í meðalverðshluta útboðsins sem fór fram næstu tvo daga á eftir voru boðnar 430 m.kr. og nýttu aðalmiðlarar sér það að fullu. Í lok september voru útistandandi 15.505 m.kr. í flokknum. Í áætlun fyrir árið 2007 var gert ráð fyrir að gefa út ríkisbréf að nafnvirði fyrir 25 ma.kr. og náðist það markmið með þessu útboði.

Hinn 20. september samþykkti Fjármálaeftirlitið breytingu Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis í hlutafélag. SPRON telst hlutafélag frá og með 1. apríl 2007. Hlutabréf SPRON hf. voru tekin til viðskipta á aðalmarkaði OMX Norrænu kauphallarinnar Íslandi þriðjudaginn 23. október. Útgefnir hlutir í SPRON eru 5.004.000.000 og nemur hver hlutur einni krónu að nafnverði.

Hinn 27. september fór fram útboð á ríkisvixlum RIKV 08 0103 hjá Lánasýslu ríkisins. Óskað var eftir kautilboðum í flokkinn og var heildarfjárhæð áætluð á bilinu 2.500-5.000 m.kr. Alls bárust tilboð að nafnverði fyrir 8.250 m.kr. Tilboðum var tekið fyrir 3.550 m.kr. að nafnverði á meðalávöxtun 14,06%. Hæsta ávöxtun tekinna tilboða var 14,12% og lægsta 13,95%.

Október

Hinn 1. október fluttist starfsemi Lánasýslu ríkisins til Seðlabanka Íslands. Einingin heitir á íslensku „Lánamál ríkisins“ og á ensku Government Debt Management.

Hinn 11. október tilkynnti Kaupþing banki hf. um útgáfu víkjandi skuldabréfa að fjárhæð 400 milljónir Bandaríkjadala eða um 24 ma.kr. Skuldabréfin teljast með eiginfjárpætti A (e. Tier 1).

Hinn 12. október gaf Landsbanki Íslands hf. út víkjandi skuldabréf að fjárhæð 400 milljónir Bandaríkjadala eða um 24 ma.kr. Útgáfan telst til eiginfjárpáttar A (e. Tier 1).

Nóvember

Hinn 1. nóvember ákvað bankastjórn Seðlabanka Íslands að hækka stýrivexti bankans um 0,45 prósentur í 13,75%.

Hinn 20. nóvember tilkynnti matsfyrirtækið Standard & Poor's að það hefði breytt horfum á lánsþæfismati Ríkissjóðs Íslands í neikvæðar úr stöðugum. Matsfyrirtækið staðfesti óbreyttar lánsþæfiseinkunnir Ríkissjóðs Íslands í erlendri mynt A+ fyrir langtímaskuldbindingar og A-1 fyrir skammtímaskuldbindingar. Í íslenskum krónum eru einkunnirnar AA fyrir langtímaskuldbindingar og A-1+ fyrir skammtímaskuldbindingar.

Desember

Hinn 6. desember voru fjárlög fyrir árið 2007 samþykkt á Alþingi. Áætlaðar skatttekjur hækkuðu um 20% frá fjárlögum og áætluð afkoma batnaði úr 9 í 83 ma.kr.

Hinn 12. desember samþykkti norska fjármálaráðuneytið samruna Glitnis Bank ASA og Bnbank. Hinum sameinaða banka hefur jafnframt verið heimilað að yfirtaka öll hlutabréf í Glitnir Factoring ASA, Glitnir Securities ASA og 70% hluta í Glitnir Property Holding AS með dótturfyrirtækinu Glitnir Property Group AS.

Hinn 13. desember voru fjárlög ársins 2008 samþykkt á Alþingi, með 473 ma.kr. tekjum, 434 ma.kr. útgjöldum og 39 ma.kr. afgangi. Hækkun tekna frá fjárlögum 2007 var áætluð 0,3% en hækkun gjalda 11½%. Sama dag samþykkti Alþingi að tímabundin lækkun oliugjalds úr 45 kr./l í 41 kr./l og tímabundin lækkun á gjaldskrá sérstaks kílómetragjalds díselbíreiða skyldu framlengdar ótímabundið.